

ההסתדרות הציונית העולמית
World Zionist Organization
המחלקה לפעילות בתפוצות
Department for Diaspora Activities

בית העם

שיג ושיח ציוני

לא בזכות הכוח
אלא בכוח הזכות
הגותו ומנהיגותו של מנחם בגין

יזום והפקת התכנית: המחלקה לפעילות ציונית בתפוצות, מרכז מורשת מנחם בגין, תשע"ג.
עריכה ראשית: גוסטי יהושע ברוורמן, ראשת המחלקה לפעילות בתפוצות
ליקוט, כתיבה, עריכה והגהה: משה פוקסמן, אילן כהן, יוסי סוויד, גוסטי יהושע ברוורמן, תמרה שגס.
תרגום: אלה בר אילן.
הגהת אנגלית: אילנה בראון, ישראל מידד.
הפקה בפועל: תאיר סוסנה.

החוברת הופקה לצרכים פנימיים בלבד.

**"לא בזכות הכוח שבנו לארץ אבותינו,
שבנו אליה בכוח הזכות... ובה כל
תושביה, כאזרח כגר יחיו בחירות
ובצדק, באחוזה ובשלום."
(מתוך נאומו של מנחם בגין בכנסת:
זכינו לאתחלתא דגאולה, נישא חזון הגאולה
השלמה, 22/04/1958).**

למה אנחנו חיים בישראל? האם זה בגלל ש"אין לנו ארץ אחרת"? או בגלל שזה מימוש החזון הציוני?
"הציונות הפכה במהלך השנים להיות מילה מביכה ומדינת ישראל גורם מעיק" יאמרו כאלה שחיים בתפוצות.
בנאומו בלונדון ב-6.7.1886 אמר בנימין זאב הרצל כי "היהודים רוצים במדינה משלהם שבה יוכלו סוף סוף להיות ולשגשג כאנשים
בני חורין". הוא סיים את נאומו בתקווה כי ביום מן הימים תהיה המדינה נושאת את אושרם וכבודם של היהודים....
מדינת היהודים קמה. מדינה מודרנית, רבת הישגים, הממשיכה להילחם על קיומה. האם היא מממשת את החזון של הרצל?
האם ובאיזה מידה היא נושאת את אושרם וכבודם של היהודים בארץ ובעולם. האם ובאיזה דרך היא "בית העם" היהודי?

תוכנית "בית העם" פותחה ע"י המחלקה לפעילות בתפוצות, ההסתדרות הציונית העולמית, במטרה לעודד שיח בנושאים של
משמעות הציונות במאה 21: האם הושלם החזון הציוני, מה תפקידה של מדינת ישראל לאלה החיים מחוצה לה ואיזה חזון יש
לכולנו עבורה.
באמצעות מגוון התכנים הכוללים טקסטים מסורתיים ומודרניים, סרטונים, יצירות אומנות, משחקים ועוד אנו שואפים ליצור דיון
תוסס, ביקורתי, עדכני במרכיבי הזהות הציונית במאה 21.
אנו מזמינים אתכם לדון על משמעות העצמאות המדינית של העם היושב בציון ויחסי הגומלין המתקיימים בין היהודים החיים בישראל
לבין אלה החיים בתפוצות.
זוהי הזדמנות לכל אחת ואחד ללא תלות בידע מוקדם להכיר, ללמוד, לחשוב, לדון ולהרהר על משמעות הציונות עבורו.

תוכנית "בית העם" קיימת היום בעברית, באנגלית, ספרדית ופורטוגזית ותתורגם לשפות נוספות בהתאם לדרישה. צוות המחלקה
ישמח לקבל הערות ורעיונות שיסייעו לנו להמשיך ולפתח אמצעים להעמקת השיח הציוני, אנו מאחלים לכם חוויה משמעותית,
גוסטי יהושע ברוורמן

לא בזכות הכח אלא בכח הזכות

צלם: אל גילברט.

מנחם בגין, נולד למשפחה יהודית-ציונית בעיירה בריסק שבפולין, היה נציב בית"ר בפולין, מפקד האצ"ל (הארגון הצבאי הלאומי- אחת המחתרות שלחמה לשחרור ארץ ישראל משלטון המנדט הבריטי), ראש הממשלה השישי של מדינת ישראל וחתן פרס נובל לשלום. לאחר הקמת המדינה ייסד את תנועת החרות, תנועה לאומית ליברלית, שהיוותה אופוזיציה מרכזית לשלטון מפא"י ולמפלגות הפועלים ב- 29 השנים הראשונות ולמדינת ישראל.

עם היבחרו לראשות הממשלה במאי 1977, פעל מנחם בגין למימוש החזון הלאומי-ליבראלי בתחום הכלכלי- חברתי כאשר נקט במדיניות של שוק חופשי עם דאגה סוציאלית, הדגיש את זהותה היהודית של המדינה, פעל לחזק את אחיזתה בחבלי המולדת ולהשכין שלום בגבולותיה, יזם פעולות צבאיות למען ביטחונה הלאומי ופעל לביצור ערכי המשפט, החרות והדמוקרטיה.

בספטמבר 1983 הודיע על פרישתו מראשות הממשלה והסתגר בביתו עד למוותו בדי אדר ב' תשנ"ב (9 בפברואר 1992).

המונים ליוו את ארונו שנטמן בהר הזיתים בירושלים.

ריכוז האומה שיבת ציון

מתוך נאומו של מנחם בגין בכנסת בעקבות הודעת הממשלה על מיזוג עדות, ביום ג' בטבת תשכ"ה, 8 בדצמבר 1964, דברי הכנסת.

"לא בפעם הראשונה דנים בישראל בחזון המופלא, שאין כמוהו בתולדות העמים, של שיבת ציון, של קירוב פזורינו, של קיבוץ נפוצותינו – ובתהליך ההגשמה של חזון נבואי זה – מארבע כנפות הארץ אל הארץ שניתנה לאבותינו, לאברהם ולזרעו, לנו ולבנינו אחריו, בברית בין הבתרים, ולנו היא כולה מימי קדם ולעדי עד, על המכאובים ועל היסורים והקשיים הקשורים בכך".

ברית בין הבתרים, בראשית טו: ז-כא.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵי (ה' אמר לאברהם) אֲנִי ה' אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֹר כְּשָׂדִים לָתֵת לְךָ אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת לְרִשְׁתָּהּ... וַיְהִי הַשָּׁמַשׁ לְבֹא וּתְרַדְמָה נִפְלָה עַל אֲבָרָם וְהָיָה אֵימָה חֲשֵׁכָה גְדֹלָה נִפְלֶתָ עָלָיו. וַיֹּאמֶר לְאֲבָרָם יָדַע תִּדַּע כִּי גֵר יִהְיֶה זֶרְעֲךָ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם וְעִבְדוּם וְעָנּוּ אֹתָם אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה... וַיְהִי הַשָּׁמַשׁ בָּאָה וְעֵלְטָה הָיָה וְהָיָה תִנּוּר עֶשֶׂן וְלִפִּיד אֵשׁ אֲשֶׁר עָבַר בֵּין הַגְּזָרִים הָאֵלֶּה. בַּיּוֹם הַהוּא כָּרַת ה' אֶת אֲבָרָם בְּרִית לֵאמֹר לְזֶרְעֲךָ נִתְּתִי אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת מִנְּהַר מִצְרַיִם עַד הַנָּהָר הַגָּדֹל נְהַר פָּרָת.

1. מה דעתכם על הקשר שיוצר בגין בין שיבת ציון לאברהם אבינו וברית בין הבתרים?
2. מה כה מיוחד ומופלא בשיבת ציון?
3. האם לדעתכם המטרה של 'קירוב פזורינו וקיבוץ נפוצותינו' מצדיק את הקשיים והיסורים אותם מציין בגין?
4. האם לחזון הנבואי של קיבוץ פזורינו בארץ ישראל יש רלוונטיות היום בעולם הגלובלי?
5. האם עליה לארץ ישראל צריכה עדיין לשמש יעד מרכזי בחינוך היהודי?

צלם: חנניה הרמן, לע"מ.

מדינת ישראל כמקלט ליהודי העולם

מתוך נאומו של מנחם בגין בכנסת בנושא העליה מצפון אפריקה, ביום י"ד באלול תשט"ו, 1 בספטמבר 1955, דברי הכנסת.

"אדוני היושב ראש, במבחנים רבים, מבחני דם ודמעה, חיים ומוות, עמדה, ותוסיף לעמוד, מדינתנו. אולם מבחן הצלת אחים אין חמור ואין נשגב ממנו. במבחן זה אנו עומדים בימים אלה. הפעם התרחשה הצרה על בני עמנו. בארצות אפריקה הצפונית וביחוד במרוקו..."

זהו היום המצב, ובמצב זה עלינו להעלות את אחינו. נעשה נא כולנו מאמץ משותף. אם אתם יכולים לגרוע מתקציב הפיתוח, אני אומר זאת במפורש: פיקוח נפש דוחה לא רק שבת, אלא גם את פיתוח המשק לעתיד רחוק יותר. נצא לאחינו בארצות הגולה, ואני מציע שכולנו נצא אליהם, תומכי הממשלה ומתנגדיה, זו איננה בעיה של אופוזיציה או קואליציה – ונזעיק את כל אחינו למען עשיית מאמץ יוצא מגדר הרגיל כדי להציל את אחינו."

מתוך נאומו של מנחם בגין בעקבות הודעת רה"מ על ביטול הממשל הצבאי, ביום ג' בחשוון תשכ"ד, 21 אוק' 1966, דברי הכנסת.

"הארץ הזאת היא המולדת ההיסטורית של העם היהודי וכאשר אנו מדברים על עליית היהודים, פירוש הדבר שיבה למולדת. ברית המועצות צריכה לאפשר ליהודים בארצה להודיע מי מהם רוצה לשוב למולדת ההיסטורית של העם היהודי... אפשר לסמוך שהם כבר ימצאו את הדרך לקבוע מי רוצה לעלות ולשוב... אין איש רוצה לפגוע בשום גורם בעולם מבחינת האינטרסים הלאומיים של ישראל, אבל עמנו לא יוכל לוותר – לאחר שהושמדו שליש מבניו – על רבע מאלה שנותרו ולהשלים עם התנתקותם ממנו. כל אדם טוב ושומר חופש יוסיף לתבוע את הזכויות האלה. למען האנושות כולה, ולא רק למעננו, טוב אם הפעם תהיה אוזן קשבת לפנייה הזאת מירושלים ביחס ליהודי ברית המועצות."

1. מה דעתכם על קריאתו של בגין לבצע מעשה אקטיבי כדי להעלות יהודים מארצות צפון אפריקה ומברית המועצות לשעבר?
2. האם יש לדעתכם היום מדינות שבהן הקהילה היהודית בסכנה? מה לדעתכם מגדיר קהילה יהודית כקהילה בסכנה? האם קהילתכם מצויה או עלולה להקלע לסכנה וממי היתם מצפים להתערבות במצב מעין זה?
3. האם זו רק אחריותה של מדינת ישראל לסייע או של העם היהודי כולו? האם יש למדינת ישראל חובה להעלות יהודים תוך סיכון חייליה כפי שהיה בעליה מאתיופיה?
4. האם מדינת ישראל נתפשת עדין בקרב הדור היהודי הצעיר בעולם כמדינת "מקלט" ?

לצפייה בשיר סרקו את הקוד

אני יהודי פרויקט אולסטרס מילים: פשי הגדול, קובי אוז, אקסום ולני סולומון לחן: לני סולומון

שום דבר לא יצליח לשבור אותי אחי,
הנשמה שלי היא חלק מאור עליון נצחי.
לתקן את העולם – זוהי מהותי,
נולדתי ככה אני יהודי.
פשוט יהודי כמו בשאר הדתות
יש לי חגים, שבתות, מנהגים ומצוות.
למרות שכל אחד בטוח בצדקתו
בסוף כולנו יהודים, לפני כסא כבודו.

אני מאוד פוחד משנאת חינוך,
אוהב את ארצי ואוהב את העם.
הייתי פה ושם ובכל העולם,
יש לי שתי דעות על מה שתשאל וגם דעה שלישית,
כי אני יהודי, וזה ייחודי.
לא רע יותר, לא טוב יותר, טיפה אחר,
פשוט יהודי.

הכותבים והמבצעים של השיר הם אמנים צעירים
המגיעים מרקעים שונים (מזרחיים, אשכנזים, צברים,
עולים חדשים ועוד).

1. מה מאפיין את התפישה שלהם לגבי סוגיית
"מיהו יהודי"? מה בתפישה הזו שונה מהתפישות
המסורתיות הקלאסיות?
2. האם אתם מזדהים עם מילות השיר? למה
התחברתם בשיר? הסבירו.
3. האם ישנו קשר לפי שיר זה בין יהודי לישראלי?
מה דעתכם על קשר זה?

כששואל את עצמי "מי אני"?
אני קצת ספרדי, קצת אשכנזי,
קצת ישראלי, טיפ טיפה גלותי,
אני אולי דתי ואולי חילוני אבל בני לביני,
אני יהודי וזה ייחודי.
לא טוב יותר מהאחר לא רע יותר
פשוט יהודי.

לפעמים חייל, לפעמים תלמיד,
יש לי המון עבר וגם רואה עתיד.
לפעמים מתנגד, ולפעמים חסיד,
אולי גשמי, אולי רוחני, אבל תמיד תמיד
אני יהודי וזה ייחודי.
לא רע יותר, לא טוב יותר, טיפה אחר,
פשוט יהודי.

פתאום חזרתי מרחוק,
שנוכל להיות כאן ביחד
שיהיה לי בטוח, שאחזור לצחוק,
שאוכל לחיות בנחת ללא פחד
כי אני יהודי, וזה ייחודי.
לא טוב יותר מהאחר, לא רע יותר
פשוט יהודי.

באנו ארצה לבנות ולהיבנות

מתוך מסמך הצהרת הערכים והכוונות של מנחם בגין, השקפת חיים השקפה לאומית, 1952

"ובשאתנו את שאיפת ריכוז האומה, אל נחשוש להפנות עיננו גם לגולה, שבה אפשר למצוא גילויים אופייניים ל"גולה נורמאלית". גם גולה זו עשויה לתת מליונים אזרחים למולדת העברית... הם ברובם לא יעזבו שם תנאי עוני... ובבואם אלינו לא ימצאו חיי אמידות. הם אינם עומדים לפי שעה בפני נגישות חמורות. בפני נישול מכון. אין כל בוושה להודות, כי כל הגורמים האלה מילאו ויוסיפו למלא תפקיד גדול בתהליך ההיסטורי של ריכוז האומה... אך ילא על הזהב לבדו יחיה האדם, אין ספק כי לא מעטים הם היהודים גם "בגולה הנורמאלית", שהיו מוכנים, לפחות למען נפש בניהם, לוותר על דברים מסוימים שיש להם בשטח החומרי בתוך עולם חומרי תמורת דברים מסוימים, בשטח הנפשי, שהם יכולים לקבלם אך ורק בעולמה של חירות לאומית".

חנניה הרסן, לע"מ. בגין נואם בתל- חי, 16/03/1981

1. בגין לא מציין בקטע זה מהו המקור ל- 'שאיפת ריכוז האומה', האם אתם יכולים להעלות על דעתכם מניין נובעת שאיפה זו?
2. למה לדעתכם מתכוון בגין במינוח "גולה נורמאלית"? מדוע לדעתכם הוא משתמש במרכאות כפולות במינוח זה?
3. האם גם לדעתכם אין זו בושה כי העם היהודי עולה לא"י מתוך תנאי מצוקה?
4. למה מתכוון בגין כאשר הוא מציין כי יהודים יהיו מוכנים לעזוב את הגולה למען "נפש בניהם"? האם אתם מסכימים עמו כי זוהי סיבה טובה מספיק לעלות לא"י?
5. מה מאפיין ומה מיוחד לחיים של יהודי במדינת ישראל? האם עליה לארץ היא אופציה מבחינתכם ומה הם השיקולים להחלטה?

צלם: חנניה הרמן, לע"מ. מנחם בגין בביקור בעפולה, 25/06/1980

זכות ישראל לבטחון

מתוך המבוא שכתב מנחם בגין לספרו של ד"ר אליהו בן אלישר "קשר ההשמדה", הוצאת עידנים, 1978.

"והלקח לעתיד לבוא: אם אויב היהודים אומר כי בליבו להשמיד אותם, אל תזלזלו, אל תלעיגו, אל תפקפקו... האמינו לו. האויב הזה רוצה להשמיד את היהודים. היכנו כל יום תמיד ליום הפקודה, אבל לעולם אל תאמרו עוד: אין זה רציני".

מתוך נאומו של מנחם בגין בכנסת על המצב המדיני ובטחוני ערב מלחמת ששת הימים, ביום י"ב באייר תשכ"ז, 22 במאי 1967, דברי הכנסת.

"עמנו אינו רוצה בשפיכות דמים. בדור הזה הוא נתן, או נלקח ממנו, קורבן דמים, כמוהו לא היה מאז היות האדם עלי אדמות. הוא לא ישלים בשום פנים ואופן עם שפיכת דם יהודי בארץ אבותיו בה דבק: עם פגיעות בריבונותו הממלכתית; עם מעשי איבה; עם חדירות; עם מוקשים; וכנגד תוקפנות זו יפעיל הוא במלואה את זכותו להגנה לאומית עצמית המוכרת במשפט הבין-לאומי... באשר לעמידת העם מול האויב, הוא יעמוד מאוחד, ומאחורי בניו מלוכד, בהאמינו כי הם- בנינו- ירתיעו את האויב מפני תוקפנות, או ידיבירה.

צלם: משה מילנר, לע"מ.

1. האם "קורבן הדמים" שנלקח מאת העם היהודי מצדיק יותר, פחות או בכלל את זכותו להגנה לאומית עצמית בארץ ישראל?
2. גם היום נופלים קרבנות - האם הגנת מדינת ישראל והזכות של העם היהודי לחיות בה מצדיק זאת?
3. האם לדעתכם כאשר מדבר בגין על עמידת העם היהודי מאחורי מגיניו הוא מתיחס רק לעם היושב בציון או ליהודי העולם כולו? האם ומדוע חשוב כי יהודי העולם יעמדו מאחורי כוחות הבטחון של מדינת ישראל?
4. האם וכיצד מגינים יהודי התפוצות על מדינת ישראל?

מתוך נאומו של מנחם בגין בכנסת בעקבות הודעת הממשלה על שחרור חטופי המטוס "אייר פראנס" באוגנדה, ביום ו' בתמוז תשל"ז, 4 ביולי 1976, דברי הכנסת.

רקע: מבצע אנטבה היה פעולה צבאית שביצע צבא ההגנה לישראל באוגנדה ב-4 ביולי 1976, במטרה להציל 105 נוסעים יהודים, ישראלים ואנשי צוות מטוס אייר פרנס, שנחטפו על ידי טרוריסטים במהלך טיסתם מישראל לצרפת.

"ודווקא היום, אדוני היושב ראש, אנחנו נקרא לשכנינו הערבים בארץ ישראל: נוכחתם לדעת; את העם הזה אין להפחיד. העם הזה יגבר. אנחנו קוראים לכם לעשות שלום. אל תרימו עוד יד על חייל עברי, והוא יתן לכם שלום; ונבנה את הארץ הזאת יחד לתפארת עולם. אל תנסו עוד לשפוך דם יהודי, כי אנחנו בדור הזה נשבענו שבועת אמונים בדמם של אמהותינו השחוטות, אבותינו הטבוחים, תינוקותינו החנוקים ולוחמינו הגיבורים שלעולם לא יופקר כבודו של היהודי ודמו. אנו איננו אימפריה. אומה קטנה אנו, וארצנו קטנה. וכשאנחנו רוצים להביע את אהבת ישראל אנו שרים על "ארצנו הקטנטונת". כך אנו אוהבים את אמא מולדת. ואף על פי כן, לאחר כל מה שאירע את עם ישראל בכל הדורות, ובייחוד בדור האחרון, – אנו היום הזה אומרים באזני כל העמים: אם אדם יקום ויאמר "יהודי אנוכי", ומשום כך הוא יירדף או יושפל או יאויס או ייחטף או יעמוד בפני סכנה – כל כוחנו יעמוד מאחוריו, עד אשר נגאלו ונשיבו לחוף מבטחים."

1. כיצד אתם מבינים את המושג "כבוד יהודי"? מהו כבוד יהודי מופקר?
2. מדוע לדעתכם היה חשוב לבגין לציין שאנו איננו אימפריה? האם אמירה זו רלוונטית גם היום? של מי האינטרס שישראל תיתפס כאימפריה? כלפי מי הוא מפנה את אמירתו זו?
3. קראו את השיר 'עוד לא תמו כל פלאיך' שכתב יורם טהר לב, וחוו דעתכם עליו, אילו תחושות ומחשבות הוא מעורר בכם?
4. מדוע מזכיר בגין בקטע את השיר הזה? האם אתם מזדהים עם סיבת האיזכור?

לצפייה בשיר סרקו את הקוד

עוד לא תמו כל פלאיך מילים: יורם טהרלב לחן: רמי קלנשטיין

ארצנו הקטנטונת, ארצנו היפה
מולדת בלי כותונת, מולדת יחפה
קבליני אל שיריך, כלה יפהפייה
פתחי לי שעריך אבוא בם אודה יה.

בצל עצי החורש, הרחק מאור חמה
יחדיו נכה פה שורש אל לב האדמה
אל מעיינות הזוהר, אל בארות התום
מולדת ללא תואר וצועני יתום.

עוד לא תמו כל פלאיך
עוד הזמר לו שט
עוד לבי מכה עם ליל
ולוחש לו בלאט:
את לי את האחת
את לי את, אם ובת
את לי את המעט
המעט שנותר.

נביאה בבגדינו את ריח הכפרים
בפעמון ליבנו יכו העדרים,
ישנה דממה רוגעת
וקרן אור יפה,
ולאורה נפסעה ברגל יחפה.

עוד לא תמו כל פלאיך...

מדינת ישראל כמדינה יהודית דמוקרטית

הגדרות ע"פ מילון אבן שושן - מחודש ומעודכן לשנות האלפיים (2003).

מדינה: 1. ארץ אשר תושביה נתונים לשלטון מרכזי, מחוקק ועצמאי.

2. השלטון החילוני האזרחי בארץ - בניגוד לשלטון של אנשי הדת או של הכנסייה.

יהודי: 1. עברי, בן ישראל, בן לעם ישראל.

2. איש משבט יהודה או מארץ יהודה.

3. השייך ליהודי, לישראלי.

דמוקרטי: שהוא לפי עיקרי הדמוקרטיה ורוחה, מבוסס על שיוויון זכויות של כל בני החברה.

דת: 1. אמונה, רליגיה, חוקי האמונה ומצוותיה.

2. חוק, משפט.

לאום: עם, אומה, קיבוץ גדול של בני אדם המתייחסים על מוצא אחד, על גורל משותף בתולדותיהם, ועל פי רוב גם על לשון מדוברת אחת ועל ארץ מושב עיקרית אחת.

דת ולאום

מתוך נאומו של מנחם בגין בכנסת בדיון בנושא "מיהו יהודי?", פברואר 1970, דברי הכנסת.

"...הרעיון שמדינה צריכה להיות חד לאומית וחד אתנית הוא טמא. ..מדינה חופשית יכולה להיות רבת לאומים, ולבני כל הלאומים שוויון זכויות אזרחיים...."

במדינתנו יכולים להיות בני לאומים שונים, בני דתות שונות, אבל מבחינת האזרחות כולם שווים. זוהי אמונתנו...
...רוב העמים, אם לא כולם, הם רב-דתיים. רב הדתות אם לא כולן, הן רב לאומיות. העם היהודי הוא חד-דתי. הדת היהודית היא חד-לאומית. זוהי האמת, זוהי ההיסטוריה, זהו ההבדל. ...מעולם לגבי היהודי לא הייתה הפרדה בין לאום לדת. חוסר הפרדה איננו אומר כפיה של דתיות, אסור אי אפשר לכפות, אלא שביחס לשני המושגים - לאום ודת - אין הפרדה, אין הפרדה בין לאום יהודי לבין דת יהודית, ובין דת יהודית לבין לאום יהודי.

...מי שפוסק, או מחליט או מחוקק להפריד לגבי היהודי בין לאום ודת, הוא מציע לשנות את הסטטוס קוו אנטה, בטרם היות המדינה, בטרם היות הציונות, בטרם היות הסוציאליזם, בטרם חיבור המניפסט הקומוניסטי... מי ששולל את ההצעה הזו אינו עושה אלא דבר אחד: מקיים את ההמשכיות של העם היהודי מאז עלה על במת ההיסטוריה ועד עצם היום הזה..."

**מתוך בג"ץ 5070/95, פ"ד נו (2) 721
ברשות נשיא בית המשפט העליון
אהרון ברק: 27.12.98.**

"היהודים בישראל אינם נתפסים כעדה דתית אחת... תפיסתם של היהודים כ-"עדה דתית" בדבר המלך במועצה על ארץ ישראל היא גישה מנדטורית קולוניאלית. אין לה מקום במדינת ישראל. ישראל אינה מדינתה של "עדה יהודית". ישראל היא מדינתו של העם היהודי והיא ביטוי של "זכות העם היהודי לתקומה לאומית בארצו" (הכרזת העצמאות). ביהדות ישנם זרמים שונים הפועלים בישראל ומחוצה לה. כל זרם פועל על פי השקפותיו שלו. לכל יהודי ויהודי בישראל – כמו גם לכל אדם ואדם שאינו יהודי – חופש דת מצפון והתארגנות. תפיסות היסוד שלנו מעניקות לכל פרט ופרט את החירות להחליט באשר להשתייכותו לזרם זה או אחר".

1. האם אתם מסכימים עם בגין כי העם היהודי הינו חד דתי וחד לאומי? האם ניתן להגדיר כך עמים אחרים?
2. האם הגדרת הדת והלאום שונה בין יהודי ישראל לבין יהודי התפוצות?
3. האם עמדת בג"ץ סותרת או משלימה את דבריו של בגין?

צלם: יעקב סער, לע"מ. בגין נואם מול עצרת יהודית במרכז לינקולן בניו-יורק, 28/3/1979

נישואין

מתוך נאומו של מנחם בגין בכנסת בדיון בנושא "מיהו יהודי?", פברואר 1970, דברי הכנסת.

"כאשר אומרים כי מאחר ולגבי היהודי- וזו הכרתי - אין הפרדה בין לאום ודת, הרי מבחינת הדת והלאום גם יחד - התשובה לגבי השאלה מיהו יהודי נקבעה ותיקבע רק על ידי ההלכה...מה כי נטפלתם להלכה זו, מה כי תלינו עליה, ומה כי תבזזה ותשפילו? הלכה זו שעל ידה ניטעו חיי עולם בתוכנו, הלכה זו שקיימה אותנו במבחני דם ואש וגרושים ונדודים... מה רוצים אנשים אלה, שהילדים שלנו יתביישו בכך שנולדו יהודים?... נכון, יש מימי קדם איסור חיתון בין יהודים ולא יהודים. הזו גזענות? אם כן אולי השפה העברית שלנו, שבה דבקנו, אף היא גזענות?...לו היו מותרים נישואי תערובת לא היה נשאר מאיתנו אפילו שריד ופליט...אנו קיימים. זכותנו להתקיים, ונוסיף להיות קיימים...איננו רוצים להיטמע..."

פרופ' ישעיהו ליבוביץ' על נישואין אזרחיים. פורסם ב"בטרם", רנ"ט/ר"ס, תשי"ט/ 1959.

"הטענה שההכרה מטעם המדינה בנישואין אזרחיים עשויה לפלג את העם היהודי לשני שלא יוכלו להתחתן זה בזה - בשקר יסודה. שקר הוא, שהכרה כזאת תבטל את מוסד הקידושין. הטוען טענה זו מתעלם- מדעת או מתוך אי-ידיעה- מן המציאות של מאות אלפים יהודים דתיים בארצות המערב, החיים חיי אישות בקדושה ובטהרה של דין תורה בתחום שלטונם של חוקי מדינה המכירים בנישואין וגירושין אזרחיים (כגון אנגליה), או אף דורשים אותם (כגון גרמניה הקיסרית והווימארית). יהודי שומר תורה ומצוות יוסיף לישא אישה בחופה וקידושין, ואם ח"ו יתגרשו - יעשו זאת כדת משה וישראל. המורדים בדת יסתפקו ברישום נישואיהם או גירושיהם במשרד ממשלתי בצורה שתקבע עפ"י חוק".

הידעת?

בישראל אין אפשרות לערוך נישואים שלא על ידי איש דת המוסמך לכך על ידי אחת מהרשויות הדתיות בישראל (הרבנות הראשית - הכנסייה הקתולית וכד') טקסי נישואין אזרחיים מאושרים רשמית על ידי המדינה אך ורק אם נערכו מחוץ לגבולותיה.

האם אתם מסכימים עם בגין שיש רק הגדרה אחת של מיהו יהודי? האם כך נראית המציאות?
 2. האם האיסור ההילכתי על נישואין בין יהודים ללא יהודים הינו גזעני בעיניכם?
 3. במדינת ישראל אדם יכול להינשא רק עם בן/בת אותה דת. האם זה סותר את עיקרון הדמוקרטיה?
 4. האם פרופ' ליבוביץ פותר את האתגר שבגין מציג?

צלם: מילנר משה, לע"מ.

גיור

מתוך נאומו של מנחם בגין בכנסת בדיון בנושא "מיהו יהודי?", פברואר 1970, דברי הכנסת.

אני מציע את הכלל הבא: אין כופים את היהדות על איש, ואין כופים איש על היהדות... אם אדם בכלל אינו מבית ישראל, ורוצה להצטרף לעם היהודי, עליו לקיים גיור. זאת ההלכה... אבל אני רוצה לשאול את חברי הכנסת...: ואם לא יקיים גיור ויוכר כיהודי, זאת לא תהיה כפיה? הן זוהי כפיה על כל העם היהודי לדורותיו, ועל המיליונים שאינם עוד ועל המיליונים החיים... אין כופים דבר. האיש אינו רוצה להתגייר – אל יתגייר. אפשר לכתוב תחת הלאום – לא רשום. הוא יכול להיות אזרח שווה זכויות, בן חורין. הוא יכול להיות בן-בלי-דת, בן בלי לאום. מדוע צריך לכפות לא יהודי על העם היהודי? הגיור בתקופתנו נכון, יש להקל בגיור. היו תקופות שונות, הקלו והיקשו. היום יש תקופה מיוחדת, הייתה מלחמה שלא הייתה כמוה בתולדות האנוש. במלחמה הזאת הושמדו ששה מיליון יהודים. היו יחידים ויחידות שעזרו לאחינו ואף הצילו אותם. הם באים אלינו. הם רוצים להיות יהודים. הם מוכנים להתגייר. למען השם – להקל עליהם. כי הם עשו צדקה גדולה לעם ישראל... אבל באותה מידה של כנות וכבוד בה נשמעת הפניה הזאת, יש לנו זכות לבקש את אלה שרוצים להצטרף אל העם היהודי שיקלו עלינו. הגיור הוא כלל שלפיו חיים אנחנו ואבות אבותינו אלפי שנים. אתם רוצים להצטרף אלינו – הקלו עלינו – קיימו את הגיור..."

גיור סוציולוגי - ד"ר דורית למברגר מתוך אתר 'גשר': "אזרחות לבגרות: מדינה יהודית ודמוקרטיה במבחן המציאות".

גיור סוציולוגי פירושו הצטרפות חברתית לחברה היהודית, תוך ניתוק מוחלט מדרך ההצטרפות לעם היהודי אשר גובשה ועוצבה במסורת היהודית לדורותיה, דהיינו בגיור דתי.

הצטרפות חברתית זו פירושה: אימוץ דפוסי התנהגות, תרבות וזהות של החברה הישראלית, כולל לעתים דפוסי התנהגות מסורתיים הנהוגים בקרב החברה היהודית שאינה דתית, כמו: לצום ביום כיפור, אימוץ לוח השנה והחגים היהודיים וכו'.

המושג התבסס בעקבות תהליכי ההתערות של מאות אלפי עולים מחבר המדינות (בריה"מ לשעבר) בחברה היהודית בישראל זהו גיור מכיוון שהוא מתאר הצטרפות בפועל לעם היהודי בישראל. והוא סוציולוגי, כי מדובר בתהליך שאין בו שום מרכיב של גיור דתי כלשהו. הגיור הסוציולוגי הופך את העולים האלה ל"יהודים-לא-יהודים": הם אינם יהודים מבחינה הלכתית, אבל הם יהודים בתחושותיהם, בהזדהותם העצמית, ובעיקר בדפוסי התנהגותם הדומים לרוב היהודי שחי בישראל (כולל דפוסי מסורתיים שהיו זרים להם לחלוטין). כתוצאה מעצם החיים בארץ, הדיבור בעברית, הלימודים במערכת החינוך הישראלית, השירות בצה"ל, קיום מחזור השנה לפי הלוח העברי, וכד'. "גיור" זה, גם אם מקובל בפועל על חלק מהחברה החילונית, איננו מוכר כיום על ידי רשויות החוק ובוודאי לא על ידי הממסד הרבני.

- 1. על פי דבריו של בגין אין להפריד בין דת ולאום - האם הגיור שעליו בגין מדבר כולל הבטים לאומיים? מה דעתכם על הגיור הסוציולוגי?**
- 2. האם ראוי שכל זרם ביהדות יוכל לגייר בדרכו ולהיות מוכר ע"י המדינה כולל קבוצות חילוניות?**
- 3. בגין קורא להקל את הגיור בשל טרגדיית השואה. האם יש לדעתכם להקל את הגיור? האם בשל עובדה זו או בלי קשר לכך?**
- 4. מבין גישותיהם של ד"ר למברגר ובגין לגיור עם מי קל לכם יותר להזדהות ומדוע?**

שבת

מתוך נאומו של מנחם בגין בכנסת בנושא הפגנות חרדים בשבת, יום י"ב בחשוון תשכ"ד, 30/10/1962, דברי הכנסת.

"אדוני היושב ראש, אם יהודי מרים יד, או מטיל אבן, ע"מ להגן על מנוחת השבת וקדושתה, הרי הוא מחלל אותה במצבור של פגיעות שאין לו שיעור. והוא פוגע ביום ובאדם, במקדשו ובבוראו.

אם יהודי קורא לרעהו, לבוש בדים או לבוש מדים "נאצי". הרי לא זו בלבד שהוא מטמא את שפתותיו אלא גם את כל הקדוש והיקר לדור, שמנת חלקו יתמות ושכול... כל אדם אחראי לדבריו ולמעשיו, ומי שמשתמש בגידוף הזה פוצע את הנפש לא פחות מאשר לבנה העלולה לפגוע בגוף...

שכונות אלה, יש בהן גבורה, וקדושה ואמונה ואהבת ישראל אמיתית וכנה. רגשותיהם כלפי השבת, לא רק כיום מנוחה, אלא כאחד הערכים המוסריים ההיסטוריים הכבירים שניתנו לנו ואנו הנחלנו אותם לכל העמים, הם עמוקים מאד, ואינני מסכים לדעה שהתחשבות ברגשות כאלה - ... היא כניעה וחולשה. חובה ומצווה היא גם לממשלה וגם לכנסת, ללא הבדל של השקפה להתחשב ברגשות האלה..."

1. בגין מותח ביקורת על הציבור החרדי ומשבח אותו באותו קטע עצמו. עם איזה חלק אתם מזדהים יותר? הסבירו.
2. האם לדעתכם התחשבות ברגשות החרדים מחזקים או מחלישים את הדמוקרטיה הישראלית?
3. כיצד אתם מציינים את השבת שלכם?
4. האם שמירת השבת כהלכתה היא הדרך היחידה לציין את השבת במרחב הציבורי הישראלי?

צלם: חנניה הרמן, לע"מ.

לצפייה בסרטון 'עושים שלום' סרקו את הקוד

סיכום

מנחם בגין הוגדר כמי שהיה יהודי ברמ"ח אבריו, ודמוקרט בשס"ה גידיו. הוא דגל במדיניות לאומית- ליברלית, דבר אשר בא לידי ביטוי במספר מישורים; ברמה המדינית הוא פעל לחיזוק צביונה היהודי של המדינה, אך בד בבד העצים בה את עקרונות החירות והשוויון ופעל למען זכויות האדם. ברמה החברתית- כלכלית הוא פעל ל-יקירוב הקצוותי תוך הדגשת חירויות הפרט מחד, דבר שבא לידי ביטוי בהחלת עקרונות השוק הפרטי, ותמיכה בקבוצות מוחלשות מאידך כפי שניתן לראות ב-פרוייקט שיקום שכונות. בגין לא ראה סתירה בין ערכים אלו, אלא ראה אותם כמשלמים ומאזנים זה את זה, על מנת שהלאומיות לא תהפוך ללאומנות והדמוקרטיה לא תהפך כלי מחיקת הזהות.

Conclusion

Menachem Begin was defined as a Jew through and through and a democrat to his very core. He championed a liberal-national policy, which was reflected on several different levels: on the political level he worked to strengthen the Jewish character of the state, while at the same time enhancing the principles of freedom and equality and working for the advancement of human rights. On the social-economic level he worked towards “converging the poles” while focusing on individual liberties on the one hand (demonstrated by implementing free-market principles) and supporting weaker groups on the other, as seen in the “Project Renewal”. Begin did not see a contradiction between these values but saw them as completing and balancing one another, in order for nationality not to turn into nationalism and for democracy not to become a tool for erasing identity.

Photographer: Sa'ar Ya'acov, GPO.

D. The Sabbath

An excerpt from Menachem Begin's speech in the Knesset concerning ultra-Orthodox protests during the Sabbath, on 2 Heshvan, 5723 (October 30, 1962), Knesset Protocols:

"Mr. Chairman, if a Jew raises a hand, or throws a rock, in order to defend the holiness of the Sabbath rest, then he desecrates it immeasurably with a whole host of injuries. And he injures both the day as well as man and God.

If a Jew calls his fellow man, whether dressed in plain clothes or in uniform, a "Nazi," he does not only defile his own lips, but also all that is precious and sacred to a generation whose lot in this life has been to be orphaned and bereaved...Every person is responsible for his own speech and actions, and those who use such profanity wound the soul no less than a brick that may harm the body...

In those neighborhoods, there is heroism, sanctity, faith, and a true and honest love of Israel. Their feelings towards the Sabbath, not just as a day of rest, but as one the most monumental historic traditional values given to us and which we have endowed upon the other nations, are very deep, and I do not agree with the opinion that taking these feelings into consideration...is a sign of surrender or weakness. It is an obligation and a mitzva [religious commandment] for both the government and the Knesset, regardless of political outlook, to take these feelings into consideration..."

- 1. Begin criticizes and praises the ultra-Orthodox public in the same speech. With which part do you identify more? Please explain.**
- 2. Do you think that taking the feelings of ultra-orthodox Jews into consideration strengthens or weakens Israeli democracy?**
- 3. How do you celebrate the Sabbath?**
- 4. Is keeping the Sabbath as prescribed by Jewish law the only way to celebrate it in the Israeli public sphere?**

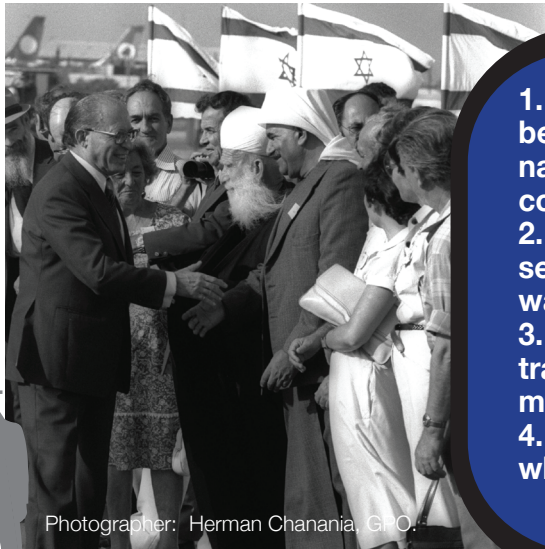

Sociological Giyur – Dr. Dorit Lamberger, out of the Gesher website, “Citizenship to Maturity: A Jewish Democratic State Under the Eye of Reality:”

“Sociological giyur means socially joining the Jewish society, while completely disregarding the method of joining the Jewish People as its been formulated and designed by Jewish tradition for generations, meaning religious giyur.

This social joining means: adopting Israeli society’s behavior patterns, culture, and identity, sometimes also adopting traditional behavior patterns of the non-religious Jewish society, such as: fasting on Yom Kippur, embracing the Hebrew calendar and holidays, etc.

The term became prevalent following the integration of hundreds of thousands of immigrants from the former Soviet Union into Jewish society in Israel. This is also a giyur because it reflects an active adaptation to the Jewish People in Israel and, it is sociological because this is a process that lacks any religious conversion components. The sociological conversion turns these immigrants into ‘non-Jewish Jews’: they are not Jews from the halachic standpoint, but they are Jewish in how they feel, in their self-identification, and, especially in their behavior patterns, which are similar to those of the Jewish majority who reside in Israel (including traditional patterns that were completely unfamiliar to them). This conversion occurred as a direct consequence of their living in Israel, speaking Hebrew, studying in the Israeli educational system, serving in the Israel Defense Force, living by the Hebrew calendar, etc. This giyur, even though accepted, in practice, by some members of secular Israeli society, is not currently recognized by the authorities and certainly not by the rabbinical authorities and Institutions.”

Photographer: Herman Chananian, G.O.

1. According to Begin, religion and nationality should not be separated—does the giyur that Begin discusses include national aspects? What is your opinion on sociological conversion?
2. Is it appropriate for any Jewish Movement (including secular groups) to be able to convert according to its own way, and be recognized by the State?
3. Begin calls to ease the process of giyur because of the tragedy of the Holocaust. Do you think conversion should be made easier? Is it because of the Holocaust or regardless?
4. Between Begin’s and Dr. Lamberger’s approach to giyur, who do you find easier to identify with, and why?

C. Conversion to Judaism [Giyur]

An excerpt from Menachem Begin's speech in the Knesset during a discussion concerning "Who Is a Jew?" on 3 Adar I, 5730 (February 9, 1970), Knesset Protocols:

"I suggest the following rule: Judaism will not be coerced upon anyone, and no one will be coerced upon Judaism... If a person is totally not Jewish but wishes to join the Jewish People, he must undergo giyur [conversion to Judaism]. This is the Halacha [Jewish law]... But I wish to ask the members of Knesset...: Should he not undergo giyur, and still be recognized as a Jew, is this not coercion? Indeed this is coercion upon all the generations of the Jewish People—and upon the millions who no longer exist and the millions who are still alive...nothing can ever be coerced. If the person does not wish to convert, let him not convert. Under "nationality" it can be written: "unregistered." He can be a fully free citizen with equal rights. He can live as an irreligious person with no nationality. Why should a non-Jew be coerced upon the Jewish People?

Concerning giyur in our time, conversion, in fact, should be made easier. There were different times, some easier some harder. Today we live in a special time; there was a war unlike any other in the history of mankind. During this war, six million Jews perished. There were individual men and women who helped our brethren and even rescued them. They come to us. They wish to become Jews. They are willing to undergo giyur. For God's sake, let's make it easier for them, for they committed a great act of righteousness towards the Jewish people... However, with the same degree of honesty and respect that we issue this call, we also have the right to ask those who wish to join the Jewish People to make it easier on us. The giyur is a rule according to which we and our ancestors have lived for thousands of years. If you wish to join us, make it easier on us, fulfill the act of giyur..."

Photographer: Milner Moshe, GPO.

Photographer: Herman Chania, GPO.

Did you know?

Did you know? In Israel, marriages can only be performed by a religious official, certified by one of the religious authorities in Israel (the Chief Rabbinate, the Catholic Church, the Muslim Sha'aria, etc.) Civil marriages are only officially approved by the State if they are performed outside its borders.

1. Do you agree with Begin that there is only one definition for who is a Jew? Is this what actually happens in reality?
2. Do you see the halachic [Jewish law] prohibition of marriage between Jews and non-Jews as racist?
3. In the State of Israel, a person can only marry a member of the same religion. Does this contradict the principle of democracy?
4. Does Prof. Leibowitz solve the challenge presented by Begin?

B. Marriage

An excerpt from Menachem Begin's speech in the Knesset during a discussion concerning "Who Is a Jew?" on 3 Adar I, 5730 (February 9, 1970), Knesset Protocols:

"When we say that concerning Jews, and this is my opinion too, there is no separation between religion and nationality, then, in terms of both nationality and religion, the answer to the question **who is a Jew** was and will be determined only by Halacha [Jewish law]...What makes you harass this Halacha, why do you blame it, humiliate and despise it? This Halacha, by which life in this world has been planted within us, this Halacha which has sustained us through trials of blood and fire and exile and wanderings...What do these people want, for our children to be ashamed of being born Jewish?...

It is true – there is an ancient prohibition of marriage between Jews and non-Jews. Is this racism? If so, then perhaps our Hebrew language, which we have clung to, is also racism?...If mixed marriages were allowed, not a single Jew would have ever survived or remained...We exist. It is our right to exist, and we will continue to exist...We do not wish to assimilate..."

Prof. Yeshayahu Leibowitz concerning civil marriage. Published in Beterem, 1959:

"The claim that recognition of civil marriage by the State might divide the Jewish People into two parts who will not be able to marry one another is based on a falsehood. It is falsehood to say that such recognition will annul the institution of Kiddushin [the sanctification of marriage]. Anyone making such a claim ignores, knowingly, or unknowingly, the reality of hundreds of thousands of religious Jews in the West who maintain marital relations with the sanctity and purity of religious law under the jurisdiction of state laws which recognize civil marriage and divorce (i.e. England), or even demand them (such as, in the past, the German Empire or the Weimar Republic). An observant Jew may continue to marry a woman under Chuppah and Kiddushin, and should they, heaven forbid, divorce, they will do so according to Jewish law. Those who rebel against religion will be satisfied with registering their marriage or divorce with a government office as stipulated by law."

Photographer: Sa'ar Ya'acov, GPO.

From Israel's Supreme Court ruling 5070/95, *Piskei Din* 721 (2):

"Jews in Israel are not perceived as one religious-ethnic group...The perception of Jews as a 'religious ethnic group', in statements made by the King as part of the Council for the Land of Israel, derives from a colonial - mandatory approach. It has no place in the state of Israel. Israel does not exist as the State of a "Jewish ethnic group." Israel is the State of the Jewish People and is a reflection of 'the right of the Jewish People to national rebirth in its own country' (The Proclamation of the Establishment of the State of Israel). There are different movements in Judaism operating both inside Israel and abroad. Each movement operates in accordance with its own beliefs. Each and every Jew in Israel, as well as each and every non-Jew, has the freedom of religion, conscience, and assembly. Our fundamental tenets provide each individual with the freedom to decide to which movement he or she wishes to affiliate."

- 1. Do you agree with Begin that the Jewish People constitutes a single religion and a single nationality? Can other nations be defined in a similar way?**
- 2. Are the definitions of religion and nationality different for Jews in Israel than for Jews in the Diaspora?**
- 3. Does the position of the Supreme Court reaffirm or contradict Begin's assertions?**

A. Religion and Nationality

Excerpts from Menachem Begin's speech in the Knesset during a discussion concerning "Who Is a Jew?" on 3 Adar I, 5730 (February 9, 1970), Knesset Minutes ("Divrei HaKnesset"):

"...The idea that a State should comprised of one nationality and one ethnicity is immoral...a free State can be multi-national, with members of all nationalities having equal civil rights...

Our state can have members of different nationalities, different religions, but in terms of citizenship they are all equal. This is our belief...

...Most nations, if not all, are comprised of many religions. Most religions, if not all, are comprised of many nationalities. The Jewish People is of a single religion. The Jewish religion is of a single nationality. This is the truth, this is history, that is the difference...For a Jew there was never a separation between nationality and religion. This lack of separation does not mean compulsory religiosity - this is forbidden, one cannot coerce it - however, in terms of the two concepts: nationality and religion, there is no separation. No separation between Jewish nationality and Jewish religion or between Jewish religion and Jewish nationality.

...anyone who rules or determines or legislates to separate between nationality and religion for Jews, proposes to change the status quo ante, before the establishment of the State, before the existence of Zionism, before Socialism, before the writing of the Communist Manifesto...Whoever rejects this proposition does but one thing only: furthers the continuity of the Jewish people since its appearance on the stage of world history and until this very day..."

The State of Israel as a Jewish Democratic State

Definitions according to the Even-Shoshan dictionary, New and Updated version for the Second Millennium (2003):

State:

1. A country whose residents are under a legislative and independent central government.
2. The secular civil rule in a country, contrary to rule by religious or church authorities.

Jew/Jewish:

1. Israelite, a member of Israel, a member of the People of Israel.
2. A member of the tribe of Judea or from the Land of Judea.
3. That which pertains to a Jew, or to an Israeli.

Democratic:

That which is according to the principles and spirit of democracy, based on the equality of rights for all members of society.

Religion:

1. Faith, belief, the articles of a faith and its commandments.
2. Law, rule.

Nation:

A People, a Nation, a collective of human beings who stem from a similar origin and experience a similar fate in their history. Usually also speak the same language and mostly live in one country.

Scan code for song.

All your wonders...
Lyrics: Yoram Tehar – Lev
Music: Rami Kleinshtein.

Our tiny, beautiful land
A shirtless, barefoot homeland
Embrace me in your song, my pretty bride
Open your gates and let me in with the grace of God

Under the shade of trees, far from the sun
Let us plant our roots into the heart of this land
Into the splendor of the streams and the innocence of wells
A nameless homeland and an orphan Gypsy

All your wonders are yet to shine
And the song is yet to flow
And my heart is yet to beat at night
Whispering through the silence:
You're my one and only
You're my one, a mother and a child
You are just my little....
The little that is left

With our clothes we carry the fragrance of the countryside
With the bells of our hearts the herds will ring
Through the calming silence and the lovely ray of light
Let us walk, barefoot in the light...

All your wonders are yet to shine

An excerpt from Menachem Begin's speech in the Knesset following the government's announcement of liberating the hostages from the Air France flight in Uganda, on 6 Tamuz, 5736 (July 4, 1976), Knesset Protocols:

Background information: Operation Entebbe was a military action carried out by the Israel Defense Forces in Uganda on July 4, 1976, to rescue 105 Jewish and Israeli passengers, and Air France crewmembers, taken hostage by terrorists during their flight from Israel to France.

"And today especially, Mr. Chairman, let us call out to our Arab neighbors in the Land of Israel: you now realize that this nation cannot be alarmed. This nation shall prevail. We call upon you to make peace. Do not raise your hand against an Israeli soldier and he will give you peace in return.

Let us build this land together for the glory of the world. Do not try to spill more Jewish blood, for we, in this generation, have made a sacred oath over the blood of our slaughtered mothers, our butchered fathers, our strangled babies, and our heroic fighters to never forsake the honor of the Jew or his blood.

We are not an empire. We are but a small nation, and our country is small. And when we wish to express our love for Israel we sing about 'Artzenu Ha'ktanonet'

[Our Tiny Country]. Thus we love our motherland. And yet, after all that has befallen the Jewish People throughout the generations, especially the last one, we still say to all nations: should a man rise up and declare 'I am a Jew,' and be persecuted for this, or humiliated, or threatened, or abducted, or face any danger - we shall stand behind him with all our might until he is redeemed and brought back to safety."

1. How do you understand the concept "Jewish honor"? What is "forsaken Jewish honor"?
2. Why do you think it was important for Begin to state that we are not an empire? Is this statement still relevant today? Whose interest is it that Israel be perceived as an empire? To whom does he direct his statement?
3. Read the song "All Your Wonders" (Our Tiny Country)," written by Yoram Tehar Lev, and express your opinion: what sort of thoughts and feelings does this song evoke?
4. Why does Begin mention this song in his speech? Do you identify with the reason for mentioning it?

Israel's Right to Security

An excerpt from the preface written by Menachem Begin for Dr. Eliyahu Ben-Elissar's book, *The Extermination Conspiracy*, Idanim Press, 1978:

"And the lesson for the future should be: if an enemy of the Jews says he wishes to exterminate them, do not underestimate him, do not mock, and do not doubt...believe him. This enemy wishes to destroy the Jews. Be always prepared for that crucial day, but never again say: this is not serious."

An excerpt from Menachem Begin's speech concerning the political and security situation on the eve of the Six-Day War, on 12 Iyyar, 5727 (May 22, 1967), Knesset Protocols:

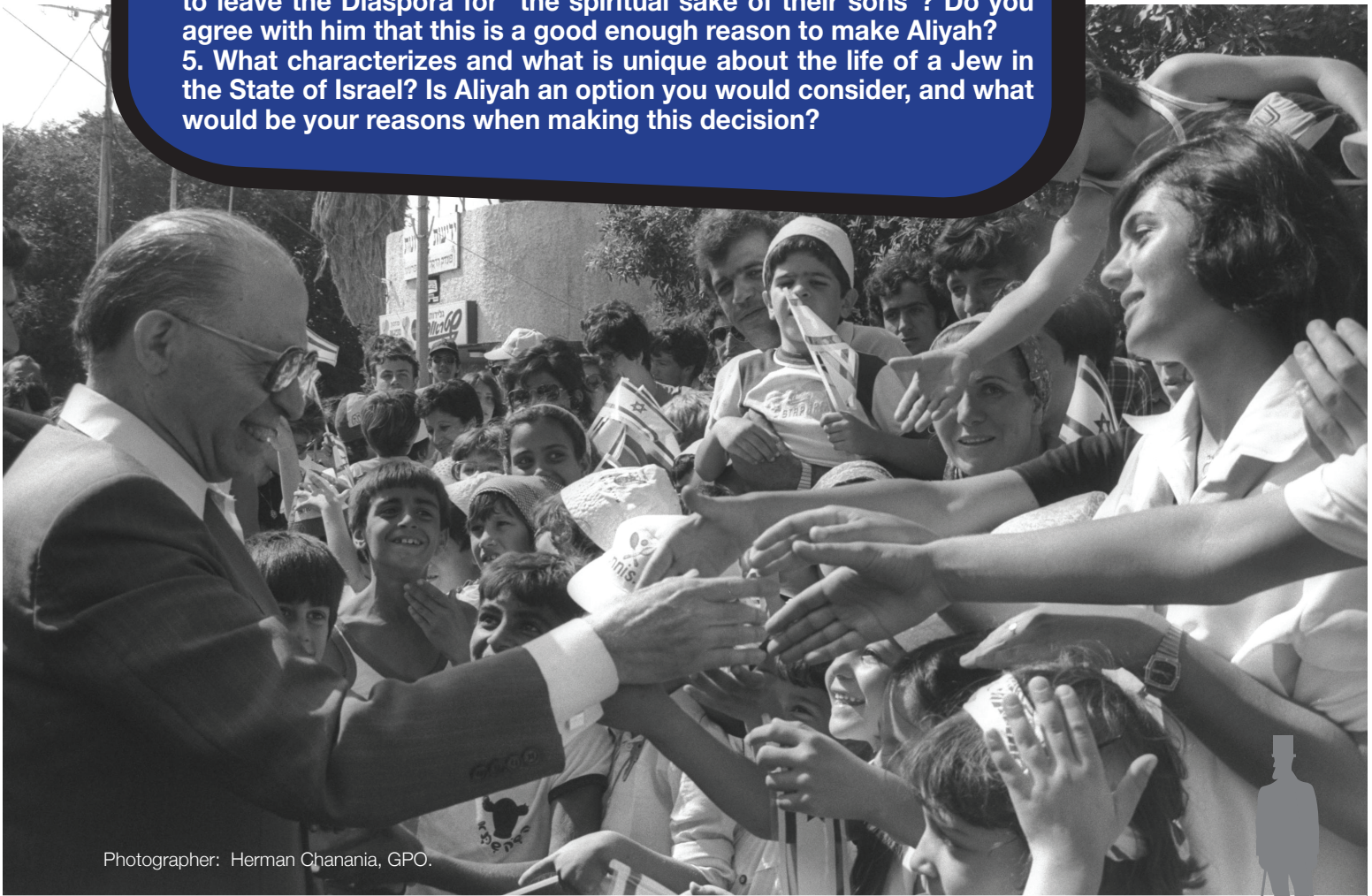
"Our people do not wish for bloodshed. In our generation, it made (or was forced to make) a blood sacrifice, unlike any other, ever since man walked the earth. Under no circumstances will we allow the spilling of Jewish blood in the land of our ancestors, the core of our soul, or with any infringement upon our national sovereignty, hostile acts, invasions or landmines.

Against such aggression we shall use our full right to national self-defense as it is acknowledged by international law... And as for our people's resilience vis a vis the enemy, we will stand united, unified behind our children, with full faith that they, our sons and daughters will deter the enemy from any aggression, or eradicate it."

1. Does the "blood sacrifice" forced on the Jewish People justify more, less, or at all, its right to national self-defense in the Land of Israel?
2. People are still being killed today and sacrifices are still being made - Does defending the state of Israel and the Jewish people's right to live in it, justify it?
3. When Begin refers to the Jewish People standing behind its defenders, do you think he refers only to those living in Israel or to all the Jews in the world? Is it important for Jews around the world to stand behind Israel's security forces, and if so, why?
4. Do the Jews of the Diaspora defend the State of Israel, and if so, how?

1. In this section, Begin does not mention the source for the “aspiration to unify the nation.” Where, in your opinion, does it derive from?
2. What do you think Begin is referring to with the term? “normal Diaspora’?” Why do you think he uses quotation marks for this term?
3. Do you also think there is no a shame for Jews to not immigrate to Israel due to stressful conditions?
4. What does Begin mean when he notes that Jews would be willing to leave the Diaspora for “the spiritual sake of their sons”? Do you agree with him that this is a good enough reason to make Aliyah?
5. What characterizes and what is unique about the life of a Jew in the State of Israel? Is Aliyah an option you would consider, and what would be your reasons when making this decision?

Photographer: Herman Chananian, GPO.

We Came to this Land to Build and to Be Built

An excerpt from Menachem Begin's Mission Statement, World View and National View, 1952:

"And when we proclaim the aspiration to unify the nation, let us not fear to turn our eyes towards the Diaspora, as well, where we may discover findings typical of a 'normal Diaspora.' This Diaspora, too, may provide millions of citizens to the Jewish homeland...Most of them will not abandon conditions of poverty over there...and when they come to us, they will not find a life of wealth. For the moment, they are not facing severe malice or intentional disinheritance. There is no shame in admitting that all these factors forever did, and will continue to play an important part in the historical process of unifying the nation...However, 'man shall not live on gold alone'... There is no doubt that a significant number of Jews who live in the 'normal Diaspora' would be willing, at least for the spiritual sake of their sons, to forgo certain of their possessions in the material world, in favor of certain things in the spiritual realm, which they could only obtain in a world of national freedom."

Photographer: Herman Chania, GPO.

I am a Jew
The All-Stars Project
Lyrics: MC Fish, Kobi Oz, Axum & Lenny Solomon
Music: Lenny Solomon

Scan code for song.

When I ask myself “Who am I?”
I’m a tad Sephardic, a tad Ashkenazi
A touch of Israeli and a drop of Diaspori....
I may be Dati or secular indeed but...
Deep inside I’m a Jew & that’s unique.
No better than others nor worse
Simply a Jew.

At times – a soldier, at times – a student
I have lots of history and an eye for the future
Sometimes I’m Hassid and sometimes Missnaged
Earthly or spiritual but... forever a Jew & that’s unique.
No worse and no better, just a tad different
Simply a Jew

And now, here I am, back from afar
So we can all live together as one
To feel that I’m safe and free to enjoy
To live here in comfort away from all threats

Cause I am a Jew & that’s unique
No better than others nor worse
Simply a Jew.

And, Bro, nothing could ever break me
My soul is a fragment of an eternal light
TIKUN OLAM – that’s what I’m about
That’s how I was born – I am a Jew.
Simply a Jew and like all other faiths
I have my festivals, Shabbat, customs and Mitzvot
And, ‘we all are sure that our way is right
Ultimately, we are all Jews before the Almighty.

I really fear those who just hate
I love my country and I love my people
I traveled here and there and everywhere
and I have two opinions on any topic,
sometimes even three....
Cause I am a Jew & that’s unique
No worse and no better, just a tad different
Simply a Jew.

The writers and performers of this song are young artists who come from different backgrounds (Sephardic, Ashkenazi, Israeli born, new immigrants etc.)

- 1. What typifies their perception concerning the issue of “Who is a Jew”?**
- 2. How does this perception differ from the classic, traditional perceptions concerning the issue of “Who is a Jew”?**
- 3. Do you identify with the words of this song? What was meaningful to you? Please explain.**

1. What do you think of Begin's call to action to bring Jews from North Africa and the (former) Soviet Union to Israel?

2. Do you think there are countries today in which the Jewish community is threatened? What defines, in your opinion, a Jewish community at risk?

Is your community threatened, at present, or could it be at risk at any time in the future, and whom would you expect to intervene in such a situation?

3. Does Israel hold the sole responsibility to offer assistance, or is it the responsibility of the entire Jewish People? Does the state of Israel have a duty to bring Jews to Israel, even while endangering its soldiers, as was the case during the aliyah from Ethiopia?

4. Is the state of Israel still perceived as a "haven" by the young Jewish generation around the world?

The State of Israel as a Safe Haven for World Jewry

An excerpt from Menachem Begin's speech in the Knesset concerning aliyah from North Africa, (September 1, 1955), Knesset Protocols:

"Mr. Chairman, our State has endured, and will continue to endure, many tests: tests of blood and tears, of life and death. However, there is no test graver and more exalted than the test of saving brothers. This is the test we currently face. This time troubles have come upon our brethren in the countries of North Africa, and especially in Morocco... These are the conditions today, and under these conditions, we must bring our brethren to Israel. Let us all together make a combined effort. If you are willing to subtract from the development budget, I say so explicitly: pikuach nefesh [saving a life] not only overrules the Sabbath, but also the long-term future planning of our economy. Let us extend a hand unto our brothers in exile—and I suggest we all do so, supporters and opponents of the government alike. This is not a question of coalition or opposition. Let us call forth our nation in order to undertake the extraordinary effort necessary to rescue our brethren."

An excerpt from Menachem Begin's speech following the announcement by the Prime Minister regarding the cancellation of military rule over Israeli Arabs, on 3 Heshvan, 5724 (October 21, 1966), Knesset Protocols:

"This land is the historic homeland of the Jewish people, and when we speak of Jewish aliyah we means the return to our homeland. The Soviet Union must allow Jews in its territory to proclaim who among them wishes to return to the Jewish People's historic homeland. We can be sure they will find a way to determine who wants to make aliyah and return...No one wishes to jeopardize any governing body in the world in view of Israel's national interests. However, our people cannot give up—following the destruction of a third of our members—a quarter of those remaining or accept their separation from us. Every good and freedom-seeking person should continue to demand these rights. Not just for our sake, but for the sake of all humanity, it would be good to have a sympathetic ear for this call from Jerusalem concerning the Jews of the Soviet Union."

Assembling the Nation Return to Zion

An excerpt from of Menachem Begin's speech in the Knesset following the government's announcement concerning the Gathering of the Exiles, on 3 Tevet, 5725 (December 8, 1964), Knesset protocols:

"Not for the first time do we discuss, here in Israel, this wondrous vision, unlike any other in the history of nations, of the return to Zion, of the gathering of our exiles, of the unification of our dispersed people; nor is it the first time that we are discussing the process of realizing this prophesy—from the four corners of the world to the land given to our forefathers, to Abraham and his descendants, to us and to our sons in the Covenant with Abraham, and it is all ours from ancient times to eternity, even with the pain, and torment, and difficulties it entails."

The Covenant with Abraham (Genesis 15:7-21):

"He also said to him, 'I am the Lord, who brought you out of Ur of the Chaldeans to give you this land to take possession of it...' As the sun was setting, Abram fell into a deep sleep, and a thick and dreadful darkness came over him. Then the Lord said to him, 'Know for certain that for four hundred years your descendants will be strangers in a country not their own and that they will be enslaved and mistreated there...When the sun had set and darkness had fallen, a smoking firepot with a blazing torch appeared and passed between the pieces. On that day the Lord made a covenant with Abram and said, 'To your descendants I give this land, from the Wadi of Egypt to the great river, the Euphrates.'"

1. What do you think of the connection Begin makes between the Return to Zion and our ancestor Abraham and the Covenant made with Abraham?
2. What is so special and wonderful about returning to Zion?

3. Do you think the goal of "gathering our exiles and unifying our dispersed people" justifies the hardships and torments that Begin references?

4. Does the prophetic vision of gathering the exiles in the Land of Israel have relevance today, in our global world?

5. Should aliyah [immigration to Israel] still constitute a central focus in Jewish/Zionist education?

Not by the right of might but by the might of right

Menachem Begin, born to a Zionist Jewish family in the town of Brisk in Poland, was the head of the BETAR Zionist youth movement in Poland, commander of the IRGUN (Etzel—The National Military Organization, one of the Jewish underground movements fighting for the liberation of the Land of Israel from British Mandate rule), Israel's sixth Prime Minister, and a Nobel Peace Prize laureate. Following the establishment of the State, he founded the HERUT (Freedom) Movement, a national-liberal movement which became the main opposition party to the rule of Mapai and the Histadrut-linked parties during the first 29 years of modern Israel's existence.

Upon his election as Prime Minister in May 1977, Prime Minister Menachem Begin strove to realize his national-liberal social and economic vision by enacting policies combining free market principles with social welfare; emphasizing the State's Jewish identity; strengthening its hold over the various parts of the homeland and making peace along its borders. He also initiated military actions for the sake of its national security and made efforts to fortify the rule of law, freedom, and democracy.

In September 1983 Begin announced his resignation as Prime Minister and remained secluded in his home until his passing on 4 Adar II 5752 (March 9, 1992). A huge crowd escorted his coffin on its way to the Mount of Olives in Jerusalem, where he was laid to rest.

Photographer: Al Gilbert.

This program was initiated and produced by the Department for Diaspora Activities and the Menachem Begin Heritage Center (2013).

Chief Editor: Gusti Yehoshua Braverman,
Head of the Department for Diaspora Activities

Writing, Collecting and Editing:
Moshe Fuksman Shaal, Ilan Cohen, Yossi Suede,
Gusti Yehoshua Braverman, Tamara Shagas.

Translation: Ella Bar-Ilan.

English Editing: Yisrael Medad, Ilana Brown.

Production: Tair Soussana.

Not by right of might we have returned to the land of our forefathers, but by the might of right. ...where all its inhabitants, citizens and foreigners alike, shall live in liberty and justice, in camaraderie and peace!"

(From Menachem Begin's speech in the Knesset: "We Have Obtained the Atchalta De'Geulah [beginning of redemption], We Shall Carry the Vision of Full Redemption," April 22nd, 1958)

Why do we live in Israel? Is it because we have no other land? Or is it the actualization of the Zionist vision? Or is it anti-Semitism? Some who live in the Diaspora would say, "Zionism, over the years, has become an embarrassing word, and the State of Israel - a burden."

In his speech in London, on July 6, 1886, Binyamin Ze'ev Herzl said, "The Jews want their own state where they can finally live and thrive as free people." He concluded his speech with the hope that someday the State will carry forth the honor and happiness of the Jewish people....

The Jewish State was established: a modern state, with many achievements, yet still struggling for its existence. Does it fulfill Herzl's vision? Does it, in fact, carry the honor and happiness of Jews in Israel and abroad?

Is it really the Jewish "Beit Ha'am" (Home of the People) and if so, how?

The "Beit Ha'am" program was developed by the World Zionist Organization Department for Diaspora Activities, with the intention of encouraging dialogue about the meaning of Zionism in the 21st century, the question whether the Zionist vision has been accomplished, the role of the State of Israel towards those who live abroad, and what the shared vision is.

By using diverse contents, including traditional and modern texts, movie clips, works of art, games, etc. we wish to promote a vibrant, critical, and relevant discussion concerning elements of Zionist identity in the 21st century.

We invite you to discuss the meaning of political independence for the people living in Zion, and the reciprocal relationship between Jews who live in Israel and those who live in the Diaspora.

This is an opportunity for everyone, independent of prior knowledge, to learn, think, discuss, contemplate, and become familiar with what Zionism means to him or her.

The "Beit Ha'am" program currently exists in Hebrew, English, Spanish, and Portuguese, and will be translated into other languages by request. Our staff will be happy to receive comments and ideas that may help us continue to develop further tools to enhance the Zionist narrative.

We wish you a meaningful experience, Gusti Yehoshua Braverman

ההסתדרות הציונית העולמית
World Zionist Organization
המחלקה לפעילות בתפוצות
Department for Diaspora Activities

Beit Ha'am

Z-Talks

בית העם

שיג ושיח ציוני

**Not by the right of might
but by the might of right**
Menachem Begin's
Philosophy and Leadership

